

VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.

(„Faln” Magyar Gazda és Földművelésügyi Szövetség.)

Telefon: 11-55-62.

Postafelraképkénti csekk száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.

Külföldre: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Acetás

— ez a címe Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter vezérének, amely a Magyar Elet Párt értesítőjében jelent meg és amelyből ezeket a szer-
tetőtől és feltét gondolt áthatott sorokat idézzük: „Itthon a tennivalók között a legelső a termelés és a fogyasztás zavartalanának fenntartása. Ennek megteremtésében országunk része van a termelés nyuszik. Minden a termelés tisztában kell lennie azzal, hogy a helytelen időben végzett aratást nemcsak a termés mennyisége, hanem minősége is megcsúsz. Aki nemföldművelésből, vagy hozamemelésből alkalmatlan időben takarítja be a termést, az mindnyájunk javait pazarolja és mindnyájunk ellen vét. A gazda nincs magára hagyatva. Tudományos kutatások és tapasztalatok lesújtó eredményei sietnek segítségére. Egyetlen szem gabonának sem szabad az idén elvesznie! Hozzá kell fogunk tehát az aratáshoz jó időben, el kell vezetnünk gyorsan, hogy a munka ne torlódjék fel és be kell fejezni derekas eredménnyel. A kormány súlyos gondjai között is már jóelőre gondoskodott arról, hogy sem üzemanyagban, sem munkaerőben hiány ne legyen.”

Viszontlátása!

ezzel a köszöntéssel búcsúzott el Kállay Miklós miniszterelnök az ország különböző városainál a frontra induló honvédsapatoktól, amelyek sorában ott mentek a hozzátartozókat visszavert magyarok sorsában osztozó miniszterelnök fia is. Szeretettel, sajnó szívvel váltunk meg tőlük, a hős honvédektől, akiket győztesen várunk vissza az ősi földre, amelyet most újból, mint ezer éve át már annyiszor, a Kelet fényezett. Az a vágy azonban, amely minden magyar szívben olyan fennen lángol, a győzelmeitől viszontlátás iránt, nem lehet csupán egy szép, fájó érzés; kell, hogy elhatározzuk, alkalattosságra ösztönző erővé alakuljon lelkiünkben. Ez az erő tesz mindannyiunkat képessé arra, hogy foglalkozásunk, hivatalunk minél tökéletesebb ellátásával, a rendkívül idők megkövetelte munkáid zökös nélkül vállalásával méltók legyünk egyfelől hős honvédek áldozatvallására, amely sokszorosan felülmúlja a frontmögötti országgrész minden áldozatát; más-

felől arra, hogy a várt és óhajtott viszontlátáskor emelt fevel, tisztá lelkiismerettel nézhessünk a szemükbe honvédeknek.

Boldog óráimmal

ünnepezték meg a Bukovinából Bácskába hazatelepített székely atyavérök hazatérésük első évor-

dulóját. Ezek a derék székelyek, akiknek egyrésze már századok-
kial előzött, másik része a XVIII. század végén került ki Bukovinába, az idegen királyság-
zethen és megőrizte magyarságát, a magyar föld iránti vágyakozó, rajongó szeretetét és hazavágyódását. Egy esztendő óta élnek idehaza, a Bácska áldott

földjén és most boldog örömmel fejezték ki hallgatók a hazavezető Gondviseléssel, országgyarapító Kormányzó Urunkkal és azokkal a kormányfőfiakkal, elsősorban Bonczos Miklós államtitkárral szemben, akiknek áldásos munkássága tette lehetővé számunkra a hazatérést. (h. k.)

A Drávamenté népe példamutató kötelességtudással végzi el a frontmögötti országgrész népének feladatait

Mayer János v. földművelésügyi miniszter, Szövetségünk elnökének látogatása a nagyatádi kerületben

A magyar kisgazdatársadalom nagy vezére, Mayer János v. földművelésügyi miniszter, a Falu Gazdaszövetség elnöke a múlt napokban, Szekecs László dr. gazdasági főtanácsos, a Szűrés ügyvezető igazgatója társaságában meglátogatta a nagyatádi választókerület több községét, hogy egyfelől tájékozódást szerezzen az időszerű hírvé-
kérésről, másfelől a közvetlen érintkezés formájában hívja fel a kisgazdatársadalom figyelmét azokra az időszerű feladatokra, amelyek most a rendkívül időszerű a magyar termelő társadalomra hárulnak.

A Falu Gazdaszövetség közszereplőinek örvendő vezetőit mindenütt, ahol megfordultak, — Gigen, Rinyakovácsin, Lábod-

don, Drávaszentoson, Nagyatádon, Háromfán, Komlóson — hatalmas tömeg fogadta, kifejezések juttatva úgy a rendkívül időszerű szembeni megértését, mind az ország hivatott vezetői iránti bizalmát, mind pedig országgyűlési képviselője, Mayer János iránti szeretetteljes ragaszkodását. Ez a látogatás azonban még egy fontos körülményre nyújtott meggyőző bizonyosságot: A járás kiváló és népesszerű fészkeiből, viláz Kovács Denes irányítás mellett a községvezetés annyira hivatott magasztalan áll, hogy a községek lakosságát és közigazgatást képviselő jegezők között tökéletes az összhang és az együttműködés, amely a súlyos idők nehéz feladatait tökéletes megoldásának előfeltétele.

lunk, dolgozunk az őseink vérvél megszentelt földért és harcolunk, dolgozunk azért, hogy a háború után több tudással, nagyobb felkészültséggel és hivatott vezetőink irányítás mellett a megújuló Európának tekintélyes, önálló államává, hatalmas gazdasági egységévé fejleszthessük Szent István Birodalmát.

Mayer János beszédét sokszor szakította félbe a helyeslés és éljenzés.

Ezután Szekecs László dr., a Szövetség ügyvezető igazgatója feljegyezte az időszerű gondkérdéseket és beszámolt arról a széleskörű munkásságról, amelyet ezeknek a kérdéseknek megfelelő megoldása érdekében a Falu Gazdaszövetség képejt.

Rinyakovácsin Fildás János bíró, Bonczos János MEP elnök és Teremi Gábor tanító fogadták Mayer Jánost és Szekecs Lászlót. Lábadon László József bíró mondott meghívástólvó beszédet és dr. Sáros István községi jegező ismertette a helyi kérdéseket. Drávaszentoson Sáros János bíró volt a gazdaközösség szószoka.

Nagyon szép fogadtatást rendezett Háromfa gazdatársadalmja. Krémsz István MEP elnök, Kovács József faldobitkos, Kovács József bíró és Bárdosi Emil jegezővel együtt, Ezután Komlósdra látogatott el Mayer János.

Nagy szeretettel fogadták a kerület képviselőjét Nagyatádon, ahol Mike Imre kir. jegezője, kormányfőtanácsos, a MEP elnöke és a járás kiváló fészkeiből, viláz Kovács Denes ismertették a járás, a község és a gazdatársadalom kérdéseit.

A Drávamentén végzett rövid körűt ismét beigazolta, hogy az ország déli végvidékein nehéz viszonyok között élő gazdatársadalom nagy lelkesedéssel és megértéssel kapcsolódik bele az országépitő munkába, hivatott jegezőit követve a szebb jövő felé vezető úton...

Mayer János a ma feladatairól

Gigen, a Népház zufolásig megtöltött nagyteremében Bohócs János jegező és Hejjas Károly bíró fogadták Mayer Jánost és Szekecs Lászlót, majd Sáros István ref. lelkes tolmácsolta nagyatádi beszédében a gazdaközönség hílas szeretetét, közérteletét és azt az elhatározását, hogy

a Drávamenté gazdaközönsége termelői munkájánál tökéletesen ellátásával a mai időkiáltta magyar sorsközösségbe zökös nélkül való belleszeggel kívánja megkönyviteni az ország hivatott vezetőinek a Magyarországról mezőhódásért és jobb jövőjéért kifejtett munkáját.

A nagy tetszéssel és lelkesedéssel fogadott üdvözlő beszédre Mayer János hosszabb beszédben válaszolt.

Hálás hódolattal emlékezett meg beszédében Országgyarapító Kormányzó Urunkról, búske örömmel és szeretettel hős honvédeinkről, akik hátatrankon messze túl hadakoznak mindannyiunkért. Hangsúlyozta ezután, hogy akkor, amikor honvédek a

nagy szövetségek oldalán életüket kockáztatták a házáért, az itthonmaradt magyarságnak azzal kell erre az áldozatvállásra méltóan bizonyulnia, hogy megőrzi és még jobban kimélyíti a testvéri egységet; lemond a közönség, a haza érdekében sok mindenről, ami felesleges és nélkülözhető.

Rámutatott arra, hogy a parlamentben most folyik a millióáros mezőgazdaságfejlesztési törvényjavaslat vitája, amely javaslat javátörvényre emelkedés után

a fejlődés szinte beláthatatlan lehetőségét nyitja meg a magyar mezőgazdaság és minden olyan magyar ember előtt, aki a földdel bármilyen vonatkozásban van.

— Mi, — mondotta többek között, — tudjuk tehát, hogy miért harcolunk, fegyverrel a kézben a frontokon, áldozatos lélekkel és munkaszókeinkkel idehaza! Harco-

Kuncz Ödön egyetemi tanár berlini előadása

Kuncz Ödön egyetemi tanár július 10-én a berlini Friedrich Wilhelm egyetemen előadást tartott a magyar részvényjogi reform erkölcsi alapeleiről. Előadásában hangsúlyozta, hogy a részvényjogi reformnak nem az a feladata, hogy a részvénytársaságok lényegéből forrassza ki, hanem, hogy megfelelő szervezetet építsen ki a helyes selekció, a hatékony felügyelés és ellenőrzés segítségével, olyan szervezetet, amely védelemben tudja részesíteni a kisrészvényest is. Másrészt minden eszközt fel kell használnunk annak érdekében, hogy ha a részvénytársaságok lényege nem is változik meg, de megváltoznak a részvénytársasági vezetőknek szemléle: valóra

változik az az erkölcsi megújulás, amelyet a részvénytársaság vezető egyenektől a közérdekű reformnak minden igaz barátja vár.

A felsőház bizottságai elfogadták a zsidóbirto-ko-król szóló javaslatot

A felsőház földművelésügyi, pénzügyi és igazságügyi bizottság Somashek László éről előkésével létrevalta a zsidók mező-és erdőgazdasági ingatlanairól szóló javaslatot. A kormány részéről Kallay Miklós miniszternek, Dániel báró földművelésügyi miniszter, Szendely Ferenc miniszterelnöki államtitkár és vitész Fass Elek miniszteri osztályfőnök vezírt részt az ülésen. Jankovics Béni József éről előadó ismertette a javaslatot, melyhez többen hozzászóltak. Dániel báró földművelésügyi miniszter és Kallay Miklós miniszterelnök válasza után a bizottság a javaslatot elfogadta.

A mezőgazdaságfejlesztési törvény életbelépése nagymértékben fokozni fogja a nemzet jóvedelmét

A milliárdos mezőgazdaságfejlesztési törvényjavaslat vitája a Házban

A képviselőház július második ülésén részleteiben is előadta a rendkívüli meghatalmazással szóló törvényjavaslatot, majd folytatott a mezőgazdaságfejlesztési törvényjavaslat vitáját. Elsőnek a MEP vezérnöke, Kradly Ferenc, a Felnépgazdaságvétség ügyvezető elnöke mondott nagyvonalú beszédet. Hangsúlyozta a nemzet önismertetének szükségességét, aminek sorsfordulóknál és reformkoraknál nagy fontossága van.

A javaslat törvényerőre emelkedésének a következménye a nemzeti jóvedelem nagymértékű megszaporítása lesz.

Vázolta a tőke, a vállalkozói eszme és a munka kapcsolatát a jövőben. A munkának, a technikai haladásnak és a gazdasági fejlődésnek összekötője az, amely lehetővé teszi a mezőgazdasági megtermelésnek munkájában. A munkásság tudatában van vállalt kötelességeinek és ha vannak közöttük, akik máspeppen gondolkoznak, azok nem állnak a nemzet szolgálatában. Sokan becsülnék jóról, de kevesen kötelességéről. Ismertette a nyugateurópai és balkáni államok természetáigát és megállapította, hogy

Magyarország az éghajlati adottságainak fogva sokkal nagyobb természettermé-nyekre lehetne szert oszkerü gazdálkodással.

Ritéri a gazdaságok szakszerűségének kívánalmait és hangsúlyozta a művelési terület és az áramlókészültség szükségességét a terület szempontjából. A rakériai halozat kiépítése, a malomipar

kivánalmihoz való alkalmazkodása, a mezőgazdaság, ipar és kereskedelem együttműködésének, a kisbirtokos-társadalmi gazdasági erősítése mind olyan kérdés,

Hóman Bálint lemondott, Szinyei-Merse Jenő az új kultuszminiszter

A Budapesti Közlöny július 4-iki száma a következő legfeljebb kéziratos közölte:

A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére dr. Hóman Bálint magyar királyi titkos tanácsos, vallás-és közoktatásiügyi miniszter ezt állásaitól saját kérelmére felmentem és magyar királyi vallás-és közoktatásiügyi miniszterre dr. Szinyei-Merse Jenő magyar királyi titkos tanácsos, az országgyűlési képviselőháznak alelnökét kineveztem.

Vonatkozó kéziratomat idézom. Kelt Kenderesen, 1942. évi július 3. napján.

Horthy S. k. Kallay Miklós S. k.

Kedves dr. Hóman! Sajnálattal teltem tudomásul, hogy július 4-iki száma az érvényes elvált miniszteri tisztelet lemondott, mert a jövőben minden idejét a tudományok és művészetek terén megvalósítására kívánja fordítani. Feladatoknak önálló szentelni. Múltjában indokolt, a magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére Ön vallás-és közoktatásiügyi miniszteri állásaitól saját kérelmére felmentem.

És alkalomból, megemlékezve arról az értékes munkásságról, melyet közszolgálat során csaknem négy évtizeden át a tartóerő tudomány fejlesztése, továbbá a vallás-és közoktatási ügy igazgatása, valamint a nemzetiségű átszervezése és újraindítása terén kifejtett, a háza és a tudomány szolgálatában szerzett kiváló érdemeiért. Üdvök a Magyar Értelmiség Szövetségének és annak elnöki tisztségére. Köszönetet mondok és bízom a jövőbeni munkásságát adományozom.

Kelt Kenderesen, 1942. évi július hó 3. napján.

Horthy S. k. Kallay Miklós S. k.

ami hatékony megoldására vár.

A törvényjavaslat a végrehajtás során álmódját a magyar királyi titkos meghatalmazott képviselő sok liberális mulasztást, teljesít sok régi kívánást és azért azt teljes bizalommal elfogadja.

A nagy felkészületre való és általában teljességgel fogadott hozzászólást a Földművelésügyi miniszter, majd Bruckner Antal báró, erdélyi képviselő ismertette az erdélyi mezőgazdasági viszonyokat és hangsúlyozta a föltérlemezés érdekében megjelölt mezőgazdasági árak kialakításának fontosságát.

A július 3-iki ülésen Tilly Zoltán a Kiszágotartó szónok körülmény felvívást a javaslatot, majd Csorba Sándor és Gesztelyi Nagy László mutatták rá arra, hogy a javaslat korszakalkotó jelentőségű. Gesztelyi Nagy László említtette meg arra, hogy a közgazdasági fejlődésnek a legújabb lépésnek nélkül meg a mai szolgálaton sem lehet tartózkodni és főleg súlyt kell helyezni a kisbirtokos és kisgazdaságokba való bevezetésre.

A képviselőház július 7-iki és 8-iki ülésen változatlan érdeklődéssel, melytől folytatva a mezőgazdaságfejlesztési törvényjavaslat vitáját. A felsőház elnökei képviselők is elismeréssel állapították meg, hogy a törvényjavaslat befejezésével a kormány régi mulasztás jóvátehetővé válik lehetségét.

Hóman Bálint lemondott,

Szinyei-Merse Jenő az új kultuszminiszter

Kedves dr. Szinyei-Merse! A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére Ön magyar királyi vallás-és közoktatásiügyi miniszterre kineveztem.

Kelt Kenderesen, 1942. évi július hó 3. napján.

Horthy S. k. Kallay Miklós S. k.

Hóman Bálint, aki egy évtizeddel ezelőtt a magyar nemzetnevelés elöl fellépett a magyar történelmetől munkásságát július 4-én bízott el a minisztertanács (tisztviselői karatol). Hóman Bálint megtartja székfoglaló királyi képviselői megbízatást és megmarad a Magyar Nemzeti Munkaadó, valamint a próf. Feltérlemezés Tervezet. Ezen is, amely tisztségek betöltéséről semmielőtt tájékoztatást ragy át-telekelt nem leav. Hóman Bálint érdeklődés a legújabb minisztertanácsban, igen meleg beszélgetést.

Az új kultuszminiszter, Szinyei-Merse Jenő 1888-ban született, romaik katolikus vallású, a viághalomban kórelt meggyezéses harctéri szolgálatot teljesítve a határtól kezdve a képviselőjelöltség, számos törvényjavaslatot adott előadásra, 1928. december 7. óta a képviselőház egyik alelnöke, 1941 július 4-én a magyar királyi minisztertanácsba nevezte ki, és azóta juttatja pedig az abaz királyi és országos abaz koronarend nagykövetségi tanácsot ki.

Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter július 4-én délelben a Földművelésügyi miniszter, majd a hivatali esküit. Hivatalát betöltve július 6-án foglalta el. A tisztviselői kar nevében Stolpa József államtitkár üdvözölte meleg szavakkal az új minisztert, aki beszédében hangsúlyozta, hogy munkásságának a jobboldali keresztény magyar világnézet szelleme fogja irányítani, a nemes magyar hagyományoknak, a múlt értékeinek tiszteletteljes társaság mellett.

Kezddők az aratás...

A legutóbbi hivatalos vetési jelentés közzététel óta eltelt két hét alatt az aratás időjárása a kalászosok fejlődésére általában kedvező volt. Az eső hiánya csak a kapusokat és egyéb kisebb terményeket vetette vissza fejlődésükben kisebb mértékben.

A répele mindentől erősebb van, néhol aratása is megkezdődött, sőt egy-egy helyen már befejeződött.

Az őzi búzák virágzása mindenütt befejeződött, a legtöbb helyen teljes erősen vannak. A legutóbbi két hét alatt a lúvos és fehéres aratás a kalászosok fejlődésére általában kedvező volt. A búzák általában ritkák.

Az aratást július első hetében egyes vidékeken megkezdte.

A tavaszi aratás a kikészítésre és a kedvező időjárásra jól feljárték. Általában sürtebb, mint az őszé, de néhol - még az áprilisi sok eső miatt - nagyon gyomokos.

Az Alföld régi részén és a mellegelt talajokon már aratják. A legtöbb szeppek, betek, a kalászosok is elég nagyok, csak helyenként még alacsonyok. Az őzök aratása a legtöbb helyen megkezdődött. Általában ritka, alacsony és a kalászosok sem túl nagyok. A tavaszi aratás egyébként kiválóan életképes és széleskörűen járt. Általában a kalászosok elég hosszúak, a szem kitöltés, ha nem lesz nagy forró.

A zala és a legtöbb helyen ki-állású búzák. A vetések elég sürtebb, a szála elég magas, a búzák elég nagyok.

A tengerpartoknál nagyon ritkák. Második kapulások folyamatosan vannak a kalászosok. A szárazságot a meleg talajokon már sűrű. Általában erős kiváncsi.

A burgonya mindentől virágozik, feljárték. A magyarság aratása a legtöbb helyen megkezdődött. A szárazságot a meleg talajokon már sűrű. Általában erős kiváncsi.

A gyümölcsfák közül a sárga-és zöldgyümölcsök fejlődése kedvező. A sárga-és zöldgyümölcsök kivételével mind, utal, de sok helyen már a görögdió is teljesen a fejlettségben. A fahéjállományban erős nagy fagyárk. Nyitók és a kedvezőtlen kötés miatt igen gyomos termése van kálitás. A szeppek termése is kedvező. A legtöbb aratás a legtöbb helyen megkezdődött. A szárazságot a meleg talajokon már sűrű. Általában erős kiváncsi.

A szőlők fejlődése a kedvező időjárás folytán erőteljes. A virágzás megkezdődött. A szőlők fejlődése kedvező. A sárga-és zöldgyümölcsök kivételével mind, utal, de sok helyen már a görögdió is teljesen a fejlettségben. A fahéjállományban erős nagy fagyárk. Nyitók és a kedvezőtlen kötés miatt igen gyomos termése van kálitás.

A szőlők fejlődése a kedvező időjárás folytán erőteljes. A virágzás megkezdődött. A szőlők fejlődése kedvező. A sárga-és zöldgyümölcsök kivételével mind, utal, de sok helyen már a görögdió is teljesen a fejlettségben. A fahéjállományban erős nagy fagyárk. Nyitók és a kedvezőtlen kötés miatt igen gyomos termése van kálitás.

A vagyonválságúba ára. A Pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonválságúba fejében fizetendő búza arat a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg a július 4-iki ülésen a fahéjállományban erős nagy fagyárk. Nyitók és a kedvezőtlen kötés miatt igen gyomos termése van kálitás.

A MULT ÉVI KENYERGAONA VÁMORÉLE JULIUSBAN. A közéleti miniszter körrendeletet adott ki a közéleti miniszterrel egyetértőleg a július 4-iki ülésen a fahéjállományban erős nagy fagyárk. Nyitók és a kedvezőtlen kötés miatt igen gyomos termése van kálitás.

A MULT ÉVI KENYERGAONA VÁMORÉLE JULIUSBAN. A közéleti miniszter körrendeletet adott ki a közéleti miniszterrel egyetértőleg a július 4-iki ülésen a fahéjállományban erős nagy fagyárk. Nyitók és a kedvezőtlen kötés miatt igen gyomos termése van kálitás.

RAKOSHEGYI BAKTERIUMÖLŐ A. U. L. I. T. Z. K. Y. O. Budapest, VII., Dobány utca 51. sz. 2. A r. k. i. D. e. j. o. n. i. Budapest. 4 6 8 10 12 15 20 5-60 6-20 10-70 15-60 19-80

A MAGYAR HITELSZÖVEKTEK NEMZET-ÉPÍTŐ MUNKÁT VÉGEZTEK ÉS VÉGEZNEK

Az Országos Központi Hitelszövetkezet vezetőinek látogatása Kárpátalján

A kormányzat tudvalevően minden lehetőséget kihasználva a viszályt országgrézéseket minél gyorsabban kapcsolja hozzá a volt trianoni országgrézhez. *Ebben a nemzetépítő és egységesítő munkában nagy feladat hárul a magyar szövetkezeti halálzatra, amely kiterjedt és jól követhető szervezeti segítségért, nemcsak a gazdasági és szociális intézkedések végrehajtását és fröngésüket kívánja meg, hanem nagymértékben segíti elő a leggyorsabb néprétegek kulturális emelkedését is.*

Az Országos Központi Hitelszövetkezet felismerve azt a tényt, hogy az említett mindhárom irányban a legelőbb feladat a Kárpátalján van megoldásra, Ungváron kívül kárpátaljai képviselőseget állított fel, ismételt-

ten rendezett hitelszövetkezeti kongresszust Ungváron és körzeti értekezleteket rendszeressé vált az idősebb kérdések megvitatására vezet.

A legutóbb *Tersón* és *Rabón* tartották a 9. és 10. körzeti hitelszövetkezeti értekezletet, amelyeken *Schaudl* Károly dr. titkos tanácsos, alulhöz vezérigazgató is megjelent. *Skublies* János gazdasági főtanácsos, igazgató, *de Sörgö Miklós* igazgató, a Kárpátaljai Képviselet vezetője és dr. *Hagyó-Köröcs László* szemlélyi titkár kíséretében.

Mindkét értekezleten az érdeklők közeték szépen fejlődő hitelszövetkezeti életének vezetői vetek részt; a tanácskozáskor magyar nyelven, ruszin tolmácsolás mellett folytak.

Fontos nevelőmunkát is végeznek. Isten, hazza és család iránti kötelességteljesítésre tanítják a tagokat.

A szövetkezeti erkölcs a legszebb polgári erényeket foglalja magában.

Gabonaszegedmény kiszolgáltatása a bevontul gazdasági család eltarlottjai részére

Széleskörű körben tartják érdeklődeszt számot a 114.720 IX. 1. számú földművelésügyi miniszteri körrendelet, amely valamennyi törvényhatóság, köztül testületnek és valamennyi gazdasági felügyelőnek szól.

Az 1938. évi 7.000. M. E. számú kormányrendelet 2. §-a és a felfo év 1940. M. E. számú kormányrendelet 30. és 31. §-a értelmében:

a) munkaadó gazda a katonai szolgálata bevontul éves gazdasági család eltarlottainak csak a lakást, szegedmény földet és fűfegyvet, valamint az állattartást köteles szolgáltatni, ellenben többek között nem köteles kiadni a gabonaszegedményt.

Ennek ellenére egyes munkaadók zöredék aulmányozták meg. Emlékezik a bevontul családjának a gabonaszegedményt, vagy annak egy részét, megvéd részben ingyenesen, részben pedig munkaszolgáltatással meg. M. E. számú 3900. M. E. számú kormányrendelet értelmében az idei termés gabonából azt a részt, amely felfoésként beszállítandó, kizárólag a Honvért, valamint

Ezzel szemben *Sörgö Miklós* előadása következett, majd *Skublies* János igazgató mutatót rá arra, hogy a *viszályt a hátrahagyott szociális kérdéseket, ezzel arányban csökkentve a hitelszövetkezeti száma is. Ezeknek az igényeknek a kielégíthetése érdekében külföldi kölcsönök igénybevétele, hogy az OKH megfelelő hitelkeretet nyújtasson.*

Szokol Jenő, tribunaelfőrajtató hitelszövetkezeti könyvelő felszólalása után *Gerzö Ernő* dr. főszolgabíró a *Központi Hitelszövetkezet Igazgatóság felügyelőségére és együttműködéséről biztosította a hitelszövetkezeteket.*

A kifőnően sikerült körzeti értekezlet után *Schaudl* Károly kíséretével együtt meglátogatta a királyi megye, tanácsot és körözmetű hitelszövetkezeteket.

A szövetkezeteknek itthon kell vigyázniok tagjaik gazdasági megerősödésére

A tescói körzeti értekezletet *Egriessy* János elnök nyitotta meg, majd *Schaudl* Károly dr. alulhöz vezérigazgató emelkedett szólamra:

— Nehéz időkben — kezdte beszédét — fontosabb és szükségesebb, hogy a Központ és a helyi hitelszövetkezetek vezetői gyakran találkozzanak. Ma, amikor katonáink a harcra váresznek, a szövetkezetek itthon kell vigyázniok tagjaik gazdasági megerősödésére, hogy a kisenberek mennél jobban boldoguljanak. A vezetőknek a bizalmat kell hirdetni a tagok körében, a katonák és családok helyzetét egyaránt indoklva ezt. Penzumlást nem szabad félteni, az egész világon drágulás van, a magyar népot érlele azonban különösen mindezt emelgetett. A kormányzat ismeri azokat a rendelkezéseket, amelyek az értékmérési megatollják: ellenőrző a tősdét, a valutaforgalmat, korlátozza a fogyasztást, megakadályozza a spekulációs ingatlanszállásokat. A kölcsönök folyósításánál is ez a szempont az irányadó, természetesen, beruházásra azonban mindig kapható tőke. Sőt, van közzélejáró állomány — 4 — számú — kamattal zárt hitel is, akinek a lovat pedig a katonaság igénybe vette, az kamattalment kölcsönt kérhet.

A magyar hitelszövetkezetek mindig nemzetépítő munkát végeztek és végeznek — mondotta *Schaudl* Károly — a határon belül és külföldi viszonylatban is. Bulgáriával szövetkezeti kapcsolat létesítettünk, a napokban pedig Berlinben mi voltunk az első, alulhöz Németország szövetkezeti mozgalma az összeköttetés felvette, az egész magyar közvélemény elbát imeretés a hitelszövetkezeti munka jelentőségére, aminek szemléltető bizonyítéka a saját üdülőlányban, a takaréktárterekben és a kihelyezéseken mutatkozó állandó fejlődés. Különösen fontos a közbizalom erősödése szempontból származóval saját szerkezeti létesítése, tartékelőssé vált ezekre a területeknek a vezetők.

A nagyhatású előadás után *de Sörgö Miklós* felkérte az legfontosabb hitelszövetkezeti kérdéseket feljuttatva az illetékesek emléksének fontososságát és rámutatott a takaréktárterek nyitása jelentőségére. Hangsúlyozta, hogy a közzélejáró és közzélejáró hitelek elhelyezését folyamatosan körülmény a hitelszövetkezetek, helytelen, ha a közzélejáró származó pénzek valamelyik részét hirtelen kifizetik. A hitelszövetkezeteknél elhelyezett pénz biztos legyen csak; valaha az OKH jennél, hitelszövetkezetnél még nem vezetett el betét.

A hitelszövetkezetek 750.000 magyar családot dolgoznak

A rabóni körzeti értekezletet *Kalmár* Maria elnök nyitotta meg, majd *Demjanovics* Péter dr. kanonok hangsúlyozta a kárpátaljai népek a magyar hazáért főtérhetlen hőseit. Ezután *Schaudl* Károly emelkedett szólamra.

Rámutatott, hogy a szövetkezeti gondolat a legszebb tanítás a gazdasági életben. A szövetkezés a nyomorból és a szegénységből fakad, s öncsegely útján való felemelkedést, apró erők tömörülését hirdeti.

A szövetkezet nem öncsegely szolgál, hanem tagjaíért dolgozik.

gok, amint a Központ viszályt kötelek szövetkezeti erősítését végzi. A szövetkezetek a falu népe mellett ott álltak eddig minden gazdasági válságban s kölcsönökkel segítettek.

Nem szorulnak a kormány támogatására, de az építómunkában együtt dolgoznak vele. Ma már saját tőkéjük 100 millió, kölcsönökük 100 millió pengő, s

750.000 családot fognak össze.

Gazdasági tervekbenükkel mellet

A takarmánygabona igénybevétele

A közléletügyi miniszter rendeletét adott ki a takarmánygabona igénybevételeiről. A rendelet értelmében:

a) a termelőnek a teljes Árpatermés 22 százalékát és teljes zabtermés 30 százalékát a Hornbárhoz he kell szolgáltatni. A termelő ezenfelül köteles a zabból az arató- és a csapórészt (egypérszetet is) beszállítani.

A beszállítását kötelezéseként aul az illetékes közléletügyi felügyelőnek, vagy részben

felmentést adhat: árpa esetén annak a termelőnek, aki a Magyar Állat és Állattérmekek Kiviteléi Szabályzatát szemben arra vállalkozóval, hogy legalább 10 darab és egyenként legalább 145 kg súlyú hizott sertést beszállítat.

A 30 darab sertés beszállítására többi feltétel között is vállalkozó. A közléletügyi felügyelő a felmentést a MASZ értesítése alapján adhatja meg.

A termelő a felmentést az árpa beszállítására legkésőbb 1942. augusztus 15-ig kérheti az illetékes közléletügyi felügyelőgtől.

Nem lehet felmentést kérni arra az Árpatermésre, amelyet a termelő a Hornbár bizományoskán megvett első zaból már felkötött. Sertésbevitel számára legfeljebb 1,5 q árpa beszállítására alul lehet felmentést adni. A felmentés alapján a termelő igényt tarthat arra, hogy azonos mértékűre a 1,5 q árpa felül az 1942. évi saját termését és beszállítandó kukoricát bold 3,5 q-t megtarsson. A zabra megmaradott beszállítását kötelezéseként aul a közléletügyi miniszter a

annak 75. és albizományosai vasárolóllak meg.

A munkaadó tehát a beszállítandó gabonamennyiségből bevontul családja részére gabonát nem adhat el. Nincsen azonban akadály annak, hogy a munkaadó a nála elszámolásra meghagyott kenyérgabonából a szegedményt a bevontul család eltarlottjainak kenyérgabonájában, ellenben kiszolgáltatása, továbbá az ingyenes kenyérgabona kiszolgáltatását bizonyos gazdasági munka teljesítéséért kösse, a nem teljesített munkáért pedig kárpótást kérjen.

Takarmánygabona kiszolgáltatása esetén, ha a munkaadó annak kiszolgáltatására nem volna kötelezve, a takarmánygabona ellenértékét kérheti a megszabott legmagasabb árak szerint a hadbavonult családjától. A földművelésügyi miniszteri rendelet hozzájárul ehhez, hogy kizárólag a felmentés nélküli, vagy felmentés nélküli munkabéres tagjai a gabonaszegedmény kiadását szabad üdülhöz munká teljesítésével szolgálják meg.

Állattenyésztés érdekében esetenként felmentést adhat.

A közléletügyi felügyelő a felmentési sorsszámmal ellátott. Mentésit igazolványt szolgáltat ki a termelőnek. Az a termelő, aki mentésit igazolványt kapott, köteles a közléletügyi felügyelőt (polgármestert) értesíteni, hogy gabonalapjára (a hivatalos jegyzékek rovatában) a mentésit igazolvány számát és a beszállításra alul mentésit árpa mennyiségét jegezze fel. A esélyesi elonör a termelő gabonalapjára és az általa vezetett nyilvánítására a beszállítandó árpa mennyiségét a mentésit igazolványra tekintet nélkül jegezti fel. A rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

A földművelésügyi miniszterem utján kell kérni a külföldi gazdasági gépek és eszközök vámmentességét. A kormány hozzájárul ahhoz, hogy a pénzügyminiszter esetenként vámmentességet adjon külföldi behozott tárgyak megvásárlásához. A gépek és eszközökre, amelyek beföldön nem állítathatók elő, a vámmentesség elnyerésére a kormányt a földművelésügyi miniszterem utján meg kell értesíteni. Kérhető ahhoz a kikötőt is aulr behozattól napot.

Kiterjesztették az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet hatáskörét a visszaszolgált délvideki területekre. A hivatalos lap közölte a kormány rendeletét, amellyel az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet hatáskörét a visszaszolgált délvideki területekre is kiterjesztették.

